

Rocznik Pedagogiczny 36/2013
PL ISSN 0137-9585

KALENDARIUM I DOKUMENTACJA KORESPONDENCJI W SPRAWIE
WNIOSKU KOMITETU NAUK PEDAGOGICZNYCH POLSKIEJ
AKADEMII NAUK DO MINISTERSTWA NAUKI I SZKOLNICTWA
WYŻSZEGO O WYDANIE ROZPORZĄDZENIA, KTÓRE BĘDZIE
JEDNOZNACZNIE REGULOWAĆ W POLSCE STATUS AKADEMICKI
NAUCZYCIELI POSIADAJĄCYCH STOPNIE I TYTUŁY NAUKOWE
POZA GRANICAMI KRAJU, ALE Z NIEUZNAWANYCH
JAKO NAUKOWE W NASZYM KRAJU DYSCYPLIN

Warszawa, 31.01.2012

Sz. Pani
Prof. dr hab. Barbara Kudrycka
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

UCHWAŁA NR 2(4) 2012

Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk wnioskuje do Pani Minister o wydanie rozporządzenia, które będzie jednoznacznie regulować w Polsce status akademicki nauczycieli, posiadających i nadal uzyskujących stopnie i tytuły naukowe poza granicami kraju, ale z nieuznawanych jako naukowe w naszym kraju dyscyplin. Dotyczy to dyplomów wskazujących na uzyskanie stopnia docenta czy tytułu profesora w dziedzinie nauk społecznych z dyscypliny: „dydaktyka zawodowa” i „praca socjalna”. Nie jest

dopuszczalne beztroskie uznawanie przez władze uczelni publicznych i niepublicznych dyplomów z wspomnianymi stopniami czy tytułami jako równoważnych stopniom i tytułom naukowym z pedagogiki. Nie odpowiadają ustawie o stopniach i tytułach naukowych oraz nie są zgodne z wykazem dyscyplin naukowych, jaki wcześniej był ustanawiany przez Centralną Komisję Do Spraw Stopni i Tytułów, a został określony przez Panią Minister w rozporządzeniu dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych.

Wspomniany problem nie jest próbą deprecjonowania awansów naukowych rodaków w innych krajach Unii Europejskiej. Jeśli ktoś uzyskuje habilitację np. z pracy socjalnej, to może z tym dyplomem kształcić i prowadzić badania naukowe w kraju, który wydał mu taki dyplom. Odnosimy się do tego z pełnym szacunkiem. Zjawisko to jednak nabiera coraz powszechniejszego charakteru, związanego z mniejszymi wymaganiami na Słowacji od kandydatów do habilitacji i tytułu profesora w porównaniu z tymi, jakie musieliby spełnić w naszym kraju, gdyby chcieli habilitować się czy zyskać tytuł profesora z pedagogiki, teologii czy socjologii. Kiedy Polak czy obcokrajowiec przywozi z innego kraju UE dyplom, zawierający adnotację o uzyskaniu habilitacji z dyscypliny naukowej, która w Polsce naukową nie była i nie jest, nie powinno być u nas honorowane, gdyż stwarza precedens do naruszania kanonu naukowych standardów.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego powinno w tej sytuacji wymagać nostryfikacji dyplomów, które zostały wydane tak Polakom, jak i zagranicznym naukowcom z dyscyplin naukowych, które nie są zgodne z naszym prawem. Potrzebna jest konsekwentna polityka w tym zakresie, by nie demoralizować młodych naukowców, jakich przyjmujemy w uniwersytetach i akademiach na studia doktoranckie, zachęcając ich do podjęcia uczciwej pracy naukowo-badawczej w ramach reprezentowanej przez nich dyscypliny naukowej.

Przewodniczący KNP PAN
prof. dr hab. Bogusław Śliwowski

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

prof. Barbara Kudrycka

MNiSW-DNS-WUW-185-22174-1/MB/12

Warszawa, 26 kwietnia 2012 r.

Pan
Prof. dr hab. Bogusław Śliwerski
Przewodniczący
Komitetu Nauk Pedagogicznych
Polskiej Akademii Nauk

Szanowny Panie Profesorze,

odpowiadając na pismo z 31.01.2012 r., w którym informują Państwo o uchwałach podjętych przez Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk oraz zwracają się z prośbą o ustosunkowanie się do proponowanych w nich rozwiązań, przedstawiam stanowisko w poruszanych w nich sprawach.

Nawiązując do uchwały Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk z dnia 31.01.2012 r. nr 2(4) 2012 dotyczącej statusu nauczycieli akademickich, którzy uzyskują tytuł docenta na Słowacji, wyjaśniam, że podstawą do stwierdzenia równoważności tego tytułu z polskim stopniem doktora habilitowanego są przepisy art. 7 *Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Słowackiej o wzajemnym uznawaniu okresów studiów oraz równoważności dokumentów o wykształceniu i nadaniu stopni i tytułów uzyskanych w Rzeczypospolitej Polskiej i Republice Słowackiej, podpisanej w dn. 18 lipca 2005 r. (weszła w życie 1 lutego 2006 r.)*.

Ponadto, zgodnie z art. 24 ust. 1 *ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.)* „stopień naukowy lub stopień w zakresie sztuki nadany przez uznaną instytucję posiadającą uprawnienie do jego nadawania działającą w państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jest równoważny ze stopniem naukowym lub stopniem w zakresie sztuki, o których mowa w ustawie”. Zgodnie z art. 24 ust. 3 *ustawy* „stopień naukowy i stopień w zakresie sztuki nadany przez instytucję inną niż ta, o której mowa w ust. 1, może być uznany za równoważny z odpowiednim polskim stopniem naukowym lub stopniem w zakresie sztuki na podstawie umowy międzynarodowej, a w przypadku jej braku w drodze nostryfikacji”.

W słowackim systemie szkolnictwa wyższego „docent” nie jest stopniem naukowym, lecz tytułem naukowo-pedagogicznym/ artystyczno-pedagogicznym. Przepisy zawarte w art. 24 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki nie mają więc w jego przypadku zastosowania. Wobec powyższego, nie ma podstaw prawnych do przeprowadzania nostryfikacji słowackich dokumentów o nadaniu tytułu docenta.

Tytuł profesora nadany na Słowacji uznaje się za równoważny z polskim tytułem naukowym profesora na podstawie ww. Umowy. Ponadto, ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki nie zawiera zapisów dotyczących nostryfikacji tytułów naukowych. Nie ma więc podstaw prawnych do nostryfikacji słowackiego tytułu naukowego profesora.

Warto podkreślić, że w Umowie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Słowackiej o wzajemnym uznawaniu okresów studiów oraz równoważności dokumentów o wykształceniu i nadaniu stopni i tytułów uzyskanych w Rzeczypospolitej Polskiej i Republice Słowackiej stanowiącej podstawę prawną do automatycznego uznawania wymienionych w jej treści dokumentów (w tym także dokumentów o nadaniu tytułu docenta bądź profesora) za równoważne z odpowiednimi dyplomami polskimi, nie ma zapisów umożliwiających odniesienie dyscypliny, w zakresie której nadano słowacki tytuł docenta/ profesora, do dyscyplin, w zakresie których w Polsce nadawany jest stopień naukowy doktora habilitowanego bądź tytuł naukowy profesora.

Zasady wliczania nauczycieli akademickich do minimum kadrowego określa ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445).

Zgodnie z przepisami §§ 14 – 16 ww. rozporządzenia minimum kadrowe dla studiów pierwszego, drugiego stopnia bądź jednolitych studiów magisterskich stanowi co do zasady odpowiednia liczba nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego oraz odpowiednia liczba nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

Jednocześnie muszą być spełnione warunki określone w § 12 ww. rozporządzenia:

- nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim, jeżeli posiada dorobek w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku;

- w przypadku profilu praktycznego nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeśli spełnia ww. wymagania lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku.

Każdy obszar kształcenia, do którego przyporządkowano kierunek studiów, powinien być reprezentowany w minimum kadrowym przez co najmniej jednego nauczyciela

akademickiego posiadającego dorobek w obszarze wiedzy odpowiadającym temu obszarowi kształcenia.

Zgodnie z art. 48 a ust. 3 *ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym* to Polska Komisja Akredytacyjna dokonuje oceny jakości kształcenia na kierunkach studiów (ocena programowa), mając na uwadze efekty kształcenia odpowiadające Krajowym Ramom Kwalifikacji w zakresie obszarów kształcenia i kierunków studiów oraz spełniania warunków niezbędnych do prowadzenia studiów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 3 pkt 1-4 oraz art. 9b i 9c *ustawy*. Stosownie do § 2 pkt 1 *rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. w sprawie warunków oceny programowej i oceny instytucjonalnej (Dz. U. Nr 207, poz. 1232)* ocena programowa na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, obejmuje m.in. ocenę spełniania wymagań dotyczących minimum kadrowego, w tym wymagań w zakresie dorobku naukowego nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na danym kierunku studiów.

W związku z powyższym, merytoryczna ocena adekwatności dorobku naukowego nauczycieli akademickich, którzy tytuły docenta bądź profesora uzyskali na Słowacji, do danego kierunku studiów, a także zgodności ich wykształcenia i specjalizacji naukowej z nauczanymi przedmiotami, należy do kompetencji Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Odnośnie uchwały Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk nr 3(5)/2012 z dnia 30 stycznia 2012 r., dotyczącej ewentualnej nowelizacji *rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. Nr 179, poz. 1065)*, poprzez zmianę, w załączniku do ww. *rozporządzenia*, przyporządkowania dyscypliny naukowej „pedagogika” z obszaru wiedzy i dziedziny nauk społecznych do obszaru wiedzy i dziedziny nauk humanistycznych uprzejmie informuję, że w związku z napływającymi do Ministerstwa postulatami dotyczącymi dokonania zmian w tym rozporządzeniu, do Przewodniczącego Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów prof. dr hab. Tadeusza Kaczorka zostało wystosowane pismo z prośbą o wyrażenie przez Centralną Komisję stanowiska odnośnie zgłoszonych propozycji, m.in. przyporządkowania dyscypliny „pedagogika” zarówno do dziedziny nauk społecznych jak i do dziedziny nauk humanistycznych.

Uwagi Centralnej Komisji, oceniające zasadność uwzględnienia tej zmiany oraz pozostałych postulatów środowiska humanistów będą niezwykle pomocne przy nowelizacji ww. rozporządzenia.

Z wyrazami szacunku,

MINISTERSTWO
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Departament Organizacji Szkolnictwa Wyższego,
Kontroli i Nadzoru

DKN.ZNU. ZNU.123.1.2012

Warszawa, 11 grudnia 2012 r.

Pan
prof. dr hab. Bogusław Śliwerski
Przewodniczący
Komitetu Nauk Pedagogicznych
PAN
Wydział Pedagogiczny ChAT
ul. Miodowa 21c
00-246 Warszawa

Szanowny Panie Profesorze,

w nawiązaniu do pisma z dnia 23 listopada 2012 r. znak MNiSW-DNS-WRK-1201-24131-6/ET/12 i wcześniejszej korespondencji Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego pragnie odnieść się do kwestii uznawania słowackich habilitacji kończących się uzyskaniem tytułu docenta, jak również przyporządkowania dyscypliny pedagogika do odpowiedniej dziedziny nauki.

W piśmie z 26 kwietnia 2012 r. (znak: MNiSW-DNS-WUW-185-22174-1/MB/12) wypowiadając się na temat słowackiego tytułu naukowo-pedagogicznego docenta wskazana została podstawa prawna jego równoważności z polskim stopniem doktora habilitowanego (art. 7 *Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Słowackiej o wzajemnym uznawaniu okresów studiów oraz równoważności dokumentów o wykształceniu i nadaniu stopni i tytułów uzyskanych w Rzeczypospolitej Polskiej i Republice Słowackiej, podpisanej w dn. 18 lipca 2005 r. (weszła w życie 1 lutego 2006 r.)*).

Tak więc, stwierdzenia zawarte w piśmie, dotyczące drogi stwierdzania równoważności docenta z polskim stopniem doktora habilitowanego są zgodne z obecnym stanem prawnym w Polsce.

Zgodnie z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.) nostryfikacji podlega jedynie taki stopień naukowy bądź stopień w zakresie sztuki, który nadany został przez uznaną instytucję posiadającą uprawnienie do jego nadawania, inną niż

ta, o której mowa w ust. 1 art. 24 *ustawy* i którego równoważności nie można stwierdzić na podstawie umowy międzynarodowej. Dwustronna umowa międzynarodowa ze Słowacją daje bezpośrednią podstawę do stwierdzania równoważności słowackiego docenta z polskim doktorem habilitowanym, a zatem w świetle art. 24 ust. 3 *ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* słowacki tytuł docenta nie podlega nostryfikacji.

W Umowie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Słowackiej o wzajemnym uznawaniu okresów studiów oraz równoważności dokumentów o wykształceniu i nadaniu stopni i tytułów uzyskanych w Rzeczypospolitej Polskiej i Republice Słowackiej stanowiącej podstawę prawną do automatycznego uznawania wymienionych w jej treści dokumentów (w tym także dokumentów o nadaniu tytułu docenta) za równoważne z odpowiednimi dyplomami polskimi, nie ma zapisów umożliwiających odniesienie dyscypliny, w zakresie której nadano słowacki tytuł docenta do dyscyplin, w zakresie których w Polsce nadawany jest stopień naukowy doktora habilitowanego.

Z poważaniem

Zastępca Dyrektora Departamentu
Organizacji Szkolnictwa Wyższego,
Kontroli i Nadzoru

Kwiecień - Miland
Monika Kwiecień-Miland